

15/05/26

אל ראש העיר
שמואל בוקסר

הצעה לסדר: ארונות נתינה והחלפה ברחבי העיר

רקע

בעידן של צרכנות יתר מחד, ואתגרים כלכליים וסביבתיים מאידך, ערים רבות מאמצות מודלים של כלכלה שיתופית במרחב השכונתי. "ארונות נתינה ומסירה" הם מתקנים קהילתיים קבועים המוצבים במרחב הציבורי, המאפשרים לתושבים להניח חפצים, ספרים, משחקים, כלי בית או בגדים במצב מצוין שאינם זקוקים להם עוד, ולקחת באופן חופשי ומכבד חפצים שחבריהם לשכונה השאירו. וזאת על מנת לצמצם צריכה, להפחית את כמות הפסולת ולהוזיל את עלויות הקיום לדוגמא: מיזם "ספסל נתינה" ספסל נתינה הוא מיזם חברתי שנולד מתוך רצון לשתף אחד את השני, ללא עלות, בפריטים שאין לנו צורך בהם, אך עבור אחרים הינם משמעותיים וחשובים. המיזם כולל מעל ל- 90 ספסלים ברחבי הארץ, כאשר כל ספסל מנוהל ע"י יזם ספסל הנתינה בקהילה שלו, בבית הספר שלו ו/או בארגון שלו, בנוסף כל ספסלי הנתינה משתייכים לקהילה ארצית גדולה יותר של נתינה וקבלה בכבוד ובאהבה.

מיזם זה עונה על שלושה צרכים עירוניים מרכזיים:

היבט סביבתי וצמצום פסולת: עידוד תרבות של שימוש חוזר (Reuse), המפחיתה משמעותית את כמות הפסולת המושלכת למטמנות ומקטינה את עלויות פינוי האשפה של עריית נס ציונה.

סקירה ארצית:

הקונספט של ארונות נתינה אינו תיאורטי; הוא פועל בהצלחה מזה שנים ברשויות מקומיות רבות בארץ, שהבינו את הפוטנציאל הטמון בו:

- **תל אביב-יפו:** פרויקט ארונות המסירה מוטמע בגינות ציבוריות ומרכזים מסחריים וקהילתיים (כמו בתל אביב הירוקה) הרשות מספקת את התשתית הפיזית, והתושבים מנהלים את התוכן. (סהכ 17 ארונות)
- **קריית אונו:** פועלים 3 ארונות נתינה בעיר.

נקודות מפתח לבדיקה ותכנון (ניהול סיכונים)

כדי שהמיזם יצליח בנס ציונה ולא יהפוך למפגע חזותי או למוקד של השלכת פסולת, יש לקיים את הנקודת הבאות:

1. **מודל אחזקה קהילתי:** הניסיון מוכיח שארון ללא "אבא ואמא" קהילתיים עלול להידרדר. יש להתנות הקמת ארון בקיומו של פעיל סביבתי שיקח אחריות על סדר, ניקיון וסינון חפצים פגומים פעם בשבוע.
2. **עמידות ואסתטיקה חזותית:** הארונות צריכים להיות מתוכננים כריהוט רחוב איכותי, עמיד למים ולשמש, אטום למזיקים, ובעל מראה אסתטי המשתלב במרחב הציבורי מתחת לסככה עמידה. כדאי ורצוי להשתמש בעיצוב של עריית תל אביב או של קריית אונו שעובד ומחזיק מעמד בכל עונות השנה בעיר.
3. **מיקום אסטרטגי:** המיקומים הנכונים הם מקומות בעלי תנועה רגלית גבוהה ותאורת לילה, המרחיקים ונדליזם ומעודדים שימוש (לדוגמה: בסמוך למרכזים קהילתיים, גינות ציבוריות מרכזיות, או בתי ספר בשעות אחה"צ).
4. **אפיון התוכן:** הגדרה ברורה בשילוט של מה מותר להשאיר (ספרים, צעצועים, בגדים נקיים, כלי בית קטנים) ומה אסור בהחלט (מזון פתוח, מוצרי חשמל מקולקלים, חפצים שבורים)

הצעת החלטה

מועצת העיר נס ציונה מחליטה כדלקמן:

1. **אישור עקרוני ואימוץ המודל:** מועצת העיר תקדם את רעיון ארונות הנתינה כחלק בלתי נפרד ממודל עיר מקיימת וירוקה ועיר של קהילה. ארונות נתינה ומסירה הם כלי לקידום קיימות וחוסן חברתי בנס ציונה.
2. **יציאה לפיילוט שכונתי:** עריית נס ציונה (באמצעות אגף שפ"ע ומחלקת משאבי קהילה/תרבות ופנאי) תצא לפיילוט בתוך 30 יום, במסגרתו יוצבו 2

גלית אבינועם. מחזירה את המוֹשָׁבָה לנס ציונה.

- ארונות נתינה ממוגנים ואסתטיים ב-5 גינות ציבוריות ומרכזים שונים בעיר (לדוגמה: גינת שכונת העמק, פארק ארגמן, גן נווה, גן גרנד קוויל, ובסמוך לספריה הציבורית ברחבת קריית התרבות).
3. **קול קורא לפעילים ולנוער:** מחלקת נוער וקהילה תפרסם "קול קורא" לתושבים, ועדי שכונות ותנועות נוער לקבלת אחריות על "אימוץ ארון" ותחזוקתו השוטפת בשיתוף הרשות בקבוצות הווטסאפ העירוניות. סהכ דרושים 5 מתנדבים לפיילוט.
4. **תקצוב ותכנון:** התקציב לרכישת/בניית הארונות הממוגנים יוקצה מתקציבי איכות הסביבה או שיפור פני העיר (שפ"ע). עיצוב הארונות ישולב, ככל הניתן, כפעילות קהילתית של בני נוער ואמנים או בעלי מקצוע מקומיים בעיר.
5. **בחינה והרחבה:** כעבור חצי שנה מתחילת הפיילוט, המועצה תבחן את מידת השימוש ושביעות רצון התושבים, לצורך קבלת החלטה על פריסת הרשת לשכונות נוספות בעיר.